

• Dankó Pista-prímásverseny

Szegeden vetélkednek a hegedű virtuózai

• Munkatársunktól

November 28-án, szombaton 13 órától a szegedi Hungária Szálló éttermében rendezik meg az I. Dankó Pista-prímásversenyt. A hagyományteremtő szándékkal életre hívott prímásviadalt a Dankó Pista Emlkéért Alapítvány, a Bartók Béla Művelődési Központ, a Nótaszerzők és Énekesek Országos Egyesületének Dél-magyarországi Önálló Szervezete és a Szeged Cigányzenekar közösen szervezi. A verseny fővédnöke dr. Hármori József, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma minisztere, védnökei: dr. Bartha László, dr. Bába István, Bors Győző, Dlusztus Imre, Jászay György, Farkas András, Nemeth Mihály, Ördöghe dr. Kotogán Ilona, Romák György, Szecsődi Fe-

renc és Vantal István. A zsűri elnöke Csemer Géza író, a prímásverseny tanácsadója dr. Sárosi Bálint népzenekutató. A kísérőzenekar: a Magyar Állami Népi Együttes Cigányzenekara. A prímásverseny zárásaként 20 órától az Ifjúsági Ház színháztermében nagyszabású gálaestet rendeznek, amelyen a viadal győzteseinek kívül énekesek is fellépnek: Vitkayné Kovács Vera, Kovács Marika, Ürmös Ilona, Réti Csaba, Tamai Kiss László és Kovács Zoltán. Közreműködik: a Magyar Állami Népi Együttes Cigányzenekara, Oláh Jenő prímás vezetésével. Mindkét rendezvényre jegyek elővételben válthatók a Dankó Alapítványnál (Vadász u. 5, telefon: 327-379), a Hungária Szálló recepciójában és az Ifjúsági Házban.

Adventi virágkiállítás

• Munkatársunktól

Advent időszaka a Szent András apostol ünnepéhez – november 30. – legközelebb eső vasárnapon veszi kezdetét és december 24-éig, szentestéig tart. Az advent, ami hosszú évszázadokon keresztül az áhítat, a bőjt és az absztinencia jegyében telt el, mára jórészt a jókedv, a türelmetlenség és az élvezetek színonímája lett. Ezt a boldog időszakot mindvégig az adventi koszorú gyertyáinak fénye ragyogja be.

A legújabb kori szegedi hagyományok közé tartozik az adventi virágkiállítás, melyet most hétvégén, szombat és vasárnap már harmadszor rendeznek meg a Deák Ferenc Gimnáziumban.

Az ünnepélyes megnyitó szombat délelőtt 10 órakor lesz, ünnepélyes és érdekes megnyitót ígér a főszervező, Tokajiné Arendás Ibolya. Meglepetés, ezért csak annyit árult el, hogy a Hóra Táncszínház produkcióját láthatják az ellátogatók. Mindkét nap 15 és 16 óra között virágkötészeti bemutatókat tartanak, melyek végén az elkészült kompozíciókat elárverezik a gyermekklinika javára.

A különleges kiállításra a Délvidék legkiválóbb virágkötői érkeznek, a szervezők pedig ügyelnek arra, hogy megmaradjon az adventi ünnep méltósága – nem lesz zsisbásár a gimnázium aulájában.

• Két új táncmű a Kamaraszínházban

A változás már történelem

A Szegedi Kortárs Balett első ideai bemutatója november 13-án volt: vendégkoreográfus, az izraeli Uri Ivgi komponálta a szegedi együttes számára Aprés moi című táncát, az est második részében pedig Juronics Tamás új művét, a Tor című produkciót láttuk.

Gyanútlanul elfogadja az ember a bemutatóhoz kínált, táncon kívüli fogódzókat, azaz megnézi a színlapot, amelyen Juronics Tamás saját, azt mondhatnám, abszurd-szürrealista szövege olvasható. Ebből tipográfiai eszközökkel kiemelődtek némely szavak: mese, emlékek, pillanat, támad, változik, tornyosul, harcban, látszólagos; és: Csend. A szöveg és a kiemelések a látszat szerint a színpadi történesek értelmezését hivatottak segíteni. A néző ilyes következtetésekre juthat: a Tor közel egy órája – egyetlen pillanat, „elmesélése”. Amolyan álombeli pillanat, amelyben nyoma sincs a nappali logikának. Nincs határozott fonálú történet, egymástól elkülönülő képek villannak töredezetten, s ezeket legföljebb a mesészerű hangulatú összbenyomás fogja össze.

A színpadot valamiféle ügyes csillámpor borítja, amely minden mozdulattal fölszikrázik a fényben, csilámló valószerűtlenséget áraszt és artisztikussá varázsolja a képeket. Végigkíséri az álom-emlék-töredék kavalkádot némely kellékek: a két monstruózus, tűzpiros fotelnek nemcsak praktikus funkciója van (az tudniillik, hogy a szereplők időnként leülnek és elvesznek bennük), hanem a praktikumtól elvonatkoztatott meséjük is. A látszatra monumentális bútorok akár egy ujjal is

„Az idő, mely elveszti ritmusát, újabb távolsághoz ér...” Kopeczny Katalin és Sárközi Attila. (Fotó: Nagy László)

megmozdíthatók. Vagyis abszurd darabok. És festőien teátrálisak. Mint ilyenek, jellegzetes kellékek Juronics színpadán. Akár az asztal, amely hintázni is képes és amelyen disznófejet és egyéb állati húsokat helyeztek el. Létezik (majdnem azt mondtam: lélegzik) még a színpadon egy homokozóhelyszerű négyszög, amely fölött néha elered az eső. Elemek, elemi anyagok és objektumok – a koreográfus színpadi kellék-kedvencei. Plusz játszik egy határozottan idézet-kellék: a zsinórpadláról leereszkedik négy szűzfehér papírszöngy, amelyeket a férfítáncosok vörös festékbe mártott kvázi-porolókka véres cafatokká vernek...

Ha eddig nem, ezen a ponton földerenghet a nézőben: hiú a remény, hogy bármely – táncon kívüli – kapaszkodó segíthet a Tor című táncmű szavakkal való értelmezésében. Sejtelmem

szerint azért nem, mert végletesen személyes, szubjektív emlékek vonulnak föl itten, abszolút tetszőleges, a koreográfus pillanatnyi ötlete szerinti, ad hoc elrendezésben. Joggal, mondhatjuk. Hiszen nincs két egyforma álom-emlék, miként nincs két egyforma álmódó, emlékező személyiség sem. S bárha szerepelnek a táncműben közmegegyezéssel bíró, mindenki számára ugyanazt a jelentést közve-títő szimbólumok, gesztusok és mozdulatkombinációk, de olyan álomszerűen végletes szeszéllyel sorjáznak, hogy jobb ha lemondunk a színpadi összhatás autentikus szöveges interpretációjáról. Végére a szerző saját szövegével is az a helyzet, hogy belőle a fentiekben kívül bármely más szavak is kiemelhetők, bárkinek, tetszése szerint. Mégsem lehet kibírni, hogy ide ne másoljam John Barth elemi kemény-

ségű határozatlanság-regényéből (Az út vége) azt a passzust, amelyet a Tor színlapjára írtam volna: „...saját magatartásukról, melyet bizonyos helyzetekben tanúsítottak, és melyet később meg kellett bántniuk, sokan gondolkodnának a következőképpen: az ember nézheti az eget reggeltől éjfélig, vagy végighaladhat a spektrumon az infravöröstől az ultraibolyáig, anélkül, hogy valamikor is megjelölhetne egyetlen pillanatot vagy pontot, ahol a minőségi eltérés megjelenik; senki sem mondhatja, hogy az alkonyból éppen ebben a pillanatban lett este, vagy hogy a kék éppen itt ment át lilába, s az ártatlanság éppen most váltott át bűnbe. Az ember ezért igen messze haladhat visszafelé egy helyzetben, anélkül, hogy megtalálná azt a szót vagy mondatot, amelyhez az elsődleges felelősséget megnyugtatóan hozzá lehetne

rögzíteni, s ezen a hosszú úton egyszerre csak azt veszi észre: a változás már megtörtént, már történelem.” Nem kell félreérteni: nem mintha Juronicsnak megbánnivaló lennének – bár, kinek nem? Inkább azt kell érteni, hogy a változás megragadhatatlan pillanatának megragadására tett színházi kísérlet a Tor, határozatlanság-alcímével, ami még ráadásul zárójelbe tétetett: (sosem értettem). Hagyjuk tehát a szóbeli elemzési kísérleteket és bátran élvezzük az artisztikus mozgóképeket, amelyekben egyenrangú hatáskeltők Papp János meseruhái-álarcai, a világítás kamaraszínházi viszonyok közötti trüvái – az idézetekkel tűzdelt táncsal.

Széles stíluskörből merítő mozgásvilág, érdekes, ötletes, egyéni kombinációk kötik a szemet az izraeli vendégművész, Uri Ivgi koreográfiájában. Egy dal szóismétlő sorából vett idézet a címe, Aprés moi, azaz After me, azaz Utánam, s e dalt is felhasználó zenei montázsra készült a táncos szimfonietta – harmóniáról és diszharmóniáról, azaz a kapcsolatokról.

A Szegedi Kortárs Balett táncosai már régóta nem ismernek lehetetlent, bármely modern stílus és azok bármely kombinációja a sajátjuk, magabiztosan kommunikálnak egy táncnyelvi Babelben. Sárközi Attila, Topolánszky Tamás, Kalmár Attila kifejező erejéhez és rutin-jához szinte észrevétlenül „nőtt fel” a fiatalabb Aczél Gergő és Kocsis László. Kopeczny Katalin, Markovics Ágnes, Nemes Zsófia egészen kiváló teljesítmények sorát produkálják és stabilan megbízható az együttes többi tagja is.

Sulyok Erzsébet

Kötelező biztosítások: emelni muszáj?

Jövőre nemcsak a benzin ára emelkedik várhatóan 12-13 forinttal, hanem a súlyadó is, ráadásul a kötelező felelősség-biztosítás díját is felszólják a biztosítók. Ismét mindenki az autósokat igyekszik „megcsapolni”, így azután 1999-től legalább 10-15 százalékkal többbe kerül majd közlekedni egy négykerekűvel, mint az idén.

A biztosítók – élve lehetőségeikkel – elsősorban vidéken igyekeznek harcot vívni az ügyfelekért. A budapesti autótulajdonosok ugyanis kevésbé jó ügyfélnek tűnnek, mert többet koccsanak, karamboloznak, mint például egy vásárhelyi. A kötelező biztosítással foglalkozó nyolc társaság összesen mintegy 140 ezer különféle díjkategóriát állított fel, így szinte lehetetlen eligazodni azon, hogy ki, mennyit is fizet majd pontosan jövőre. A biztosítók átlagosan 4,5-5 százalékkal emelik majd januártól a kötelező biztosítások díját, szemben a pénz-ügyminiszter által meghatározott 7 százalékkal. Egyébként a társaságok plusz-mínusz 10 százalékkal térhetnek el a kihirdetett díjtételektől. Mind a nyolc társaság más-más díjat határoz meg a

Hungária-tarifák

• Munkatársunktól

A dél-alföldi régióban a járművek 60-65 százalékát biztosítja a Hungária Biztosító Rt., ez mintegy 1,5 millió autót, s évi 250 ezer kárigényt jelent. A társaság a jövő évi kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás kockázati viszonyainak megfelelő díjakat kalkulált – hangzott el a tegnap Szegeden tartott sajtótájékoztatón. Ez azt jelenti, hogy kissé bonyolultabb lesz a jövő évi díjak kiszámítása. Személygépkocsi esetén úgynevezett centurmdíjakat vesznek alapul, melyet aszerint korrigálnak, hogy milyen korú az autó tulajdonosa, milyen a bonus-malus besorolása,

melyik területi csoporthoz tartozik, illetve milyen gyártmányú az autója. A Hungária az azonos köbcentiméter és bonus-malus besorolás mellett tehát azt is figyelembe veszi, hogy a jármű Opel, Suzuki, Lada, vagy éppen Trabant-e, s ez alapján számolja a biztosítási díjat. A másik újdonság a területi csoport szerinti bontás. A skála egytől ötig terjed, Budapest 5-ös, mert kockázatos, egy falucska nyilván 1-es, Szegedet például a 3-as kategóriába sorolják. Két olyan tényező van tehát, amely eltér más biztosítók gyakorlatától, ezért nem szerepelnek Hungária-díjak táblázatunkban.

budapesti és a vidéki ügyfeleinek, hét biztosító a vezetőik életkorát is figyelembe veszi, de akad olyan társaság is, amelyik az autó gyártmánya alapján differenciál. Így a legkisebb díjemelés a vidéki, 35 éven felüli, folyószám-láról fizető autósokra vár, míg a legmelyebben a fővárosi, sportos autóval rendelkező fiataloknak kell zsebbe nyúlni jövőre. A magát „vidék biztosítójának” hirdető

Argosz díjai elsősorban attól térnek el egymástól, hogy sportos vagy nem sportos menettulajdonosokkal rendelkezik-e az adott jármű. Az első kategóriában 10 százalékkal magasabb díjtételeket alkalmaznak, míg a nem sportos kocsi fővárosi tulajdonosainak 5 százalék, a vidékeiknek pedig 10 százalék kedvezményt nyújtanak.

Az AB-Aegon Rt. is „óvatós” budapesti ügyfeleivel

Néhány példa a jövő évi kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjaira (30 éves sofőr, induló biztosítás/Ft)				
	0-850 cm ³	851-1150 cm ³	1151-1500 cm ³	1501-2000 cm ³
AB-AEGON				
Budapest	16 104	20 592	26 664	46 992
Szeged	13 176	16 848	21 816	38 448
OTP-GARANCIA BIZTOSÍTÓ*				
Folyószámítás befizetés	13 176	16 848	21 816	38 448
Egyéb befizetés	14 640	18 720	24 240	42 720
PROVIDENCIA és GENERALI				
Budapest	15 372	19 665	25 452	44 856
Szeged	15 372	19 665	25 452	44 856
* A fizetés módja szerint differenciál.				

szemben, még akkor is, ha csak a 34 év alattiakat sújtja 10 százalékos pótdíjjal. A vidéki autótulajdonosok itt is 10 százalékos kedvezményt kapnak az alapdíjból. A Providencia és a Generali azonos tarifákat ajánl a piaci versenyben. A két társasággal szerződő budapestieknek azonban csak 5 százalékkal számolnak többet az átlagnál, míg minden vidéki tulajdonos 10 százalékos kedvez-

ményt kap. Érdekes az AXA-Colonia tarifarendszere: a társaság már a 35 év fölötti fővárosiaknak is kínálnak 3-4 százalékos kedvezményt. Az OTP-Garancia Biztosító Rt. viszont kocsiptustól függetlenül 10 százalékos kedvezményben részesíti vidéki ügyfeleit, illetve azokat a budapestieket is, akik folyószámláról fizetik a díjat.

Az elsősorban vidéken élesedő verseny felveti azt a

kérdést is, mit tegyen az, aki megismerve az új díjtételeket biztosítót szeretne váltani jövőre? Az Állami Biztosításfelügyelet közlése szerint az ilyen ügyfeleknek december elsejéig kell írásban felmondaniuk régi szerződésüket. A bonus-malus besorolásokról szóló igazolást minden biztosító köteles kiadni, ám a társaságok ellenőrizhetik a besorolás valóságát.

O. K. K. - R. G.

Zsigmondy Dénes koncertje

• Munkatársunktól

A Kamarabéleti D-sorozatban ma este fél 8-kor a Weiner Kamarazenekar ad koncertet a Szegedi Zene-konzervatórium nagytermében Weninger Richard dirigálásával. A hangverseny szólistája Szécsi Edit (ének) és Zsigmondy Dénes (hegedű). A műsoron Respighi: Régi áriák és táncok, Mozart: D-dúr hegedűverseny, Dittersdorf: Hegedűverseny és Mozart: Exsultate, jubilate című műve szerepel. Zsigmondy Dénes a Zeneakadémián Kresz Géza, Weiner Leó és Waldbauer Imre növendékeként szerzett diplomát, majd Karl Flesch és Zino Francescatti mesteriskolájában folytatta hegedűtanulmányait. Szólistaként a neves zenekarokkal és karmesterekkel a világ minden táján fellépett. 1972-ben a Washingtoni Egyetem professzorává nevezték ki, majd a Seattle-i és a Bostoni Egyetemen is vendégprofesszor lett.

Világszerte mesterkurzusokat tart, 1977 óta a holzhausen zenei fesztivál igazgatója. Számos CD-felvétele kapható, többek között lemezre vette Bach összes szólóhegedűre komponált szonátáját és partitúráját.